

VSTUPNÍ ČÁST

Název komplexní úlohy/projektu

Protančit 20. stoletím

Kód úlohy

SP-u-4/AF88

Využitelnost komplexní úlohy

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

Vzdělávací oblasti

SP - Člověk a společnost

Vazba na vzdělávací modul(y)

Škola

Gymnázium a Střední odborná škola, Rokycany, Mládežníků 1115, Mládežníků, Rokycany

Klíčové kompetence

Datum vytvoření

15. 12. 2019 19:50

Délka/časová náročnost - Odborné vzdělávání

Délka/časová náročnost - Všeobecné vzdělávání

12

Poznámka k délce úlohy

Ročník(y)

Řešení úlohy

individuální, skupinové

Doporučený počet žáků

5

Charakteristika/anotace

Cílem komplexní úlohy je prožít na vlastní kůži klíčová období českých/československých dějin formou divadelně-taneční simulace vybraného historického momentu. Nejedná se pouze o prožití historických okamžiků (tj. cíl všeobecně vzdělávací), ale také o prohloubení odborných kompetencí u vybraných oborů vzdělání, v rámci nichž je možné soustředit se hlouběji na fázi realizace (např. oděvní či gastronomické obory).

Žáci se učí prostřednictvím hry: prožívají okamžiky naší novodobé historie v prostředí tančírny. Vytvoří si kostýmy (doplňky) pro každé období, navrhnu odpovídající design/výzdobu prostor, zapojí se do konfliktní situace a jsou nuceni

zaujmout k ní vlastní postoj. Konečně se mohou zapojit do tance typického pro dané období (naučit se základní kroky). Úloha propojuje poznatky z dějepisu, módy, grafiky a designu a tělesné výchovy a jejím cílem je zprostředkovat žákovi autentický zážitek a působit na jeho emoce a postoje.

Velmi důležitým momentem je i společný prožitek celého kolektivu (stmelení díky prožitku).

Žák také posílí své osobnostní a sociální kompetence s důrazem na následující:

- překonání ostychu před spolužáky (díky vtažení do hry)
- prožitek, emoce, zaujetí morálního postoje ke konfliktní situaci, osobní rozhodování
- orientace v chování jedinců
- respektování druhého
- motivace aktivně se zapojit
- využití svých dovedností ke kooperaci skupiny
- kreativita v přípravě pomůcek

Obsahové okruhy: Člověk a společnost; Člověk, jeho osobnost a zdraví; Umění a kultura

Tematické celky:

- tanec (standard, latinsko-americké)
- moderní československé dějiny, jejich klíčové momenty a přesahy do sociokulturní oblasti (odívání, design aj.) 20. století: 30. léta (bohatí versus chudí postižení hospodářskou krizí), 2. světová válka (nacisté versus židé), osvobození 1945, konec 50. let (rock-and-roll), konec 60. let (hippies versus tanky), 1989
- volitelné: občerstvení, bar (např. pro obory číšník, kuchař, hotelová škola apod. – příprava drobného rautu, obsluha)

Didaktické metody a formy:

- individuální práce žáka (zjistit si typický oděv či doplněk dobové módy, sehnat ho nebo vyrobit, ušít – dle oboru)
- skupinová práce žáků (návrh a realizace designu místnosti)
- dramatický projev, hra
- taneční projev

JÁDRO ÚLOHY

Očekávané výsledky učení

Žák:

- utvoří kostým (módní doplněk) odpovídající historické epoše
- navrhne a vytvoří design místnosti (výzdoba, nábytek, kulisy apod.) odpovídající historické epoše
- uplatňuje základní kroky tanců
- ztvárňuje zvolenou roli
- vysvětlí klíčové momenty naší moderní historie
- vyjadřuje své emoce a zaujímá postoje v modelových konfliktních situacích (za pomoci vcítění se do postav historických událostí)

Specifikace hlavních učebních činností žáků/aktivit projektu vč. doporučeného časového rozvrhu

1. dílčí část (přípravná): 8 hodin

- žáci individuálně i ve skupinách připravují oděvy, rekvizity, výzdobu sálu, kulisy, občerstvení
- učitelé připravují hudbu, vlastní kostýmy, navrhnou scénář jednotlivých etap apod.

2. dílčí část (realizační): cca 4 hodiny = vlastní hra

Učitelé a žáci se sejdou v prostorách vhodných k převlékání kostýmů (ideálně šatny u tělocvičny, u sálu). Vždy před každou etapou vyzdobí místnost (sál, malou tělocvičnu) předem připravenými rekvizitami (příprava sálu před každou etapou nesmí trvat dlouho, max. 10 minut). Připraví rovněž bar, který je po celou dobu hry neměnný, anebo se mění jen v detailech. Poté následuje rozehrání jednotlivých etap včetně konfliktních momentů, které jsou v režii vyučujících. Doba

trvání etap záleží na zapojení účastníků a konfliktní situaci, mezi 15 až 30 minutami. Spolu s proměnou scény a převlékáním je reálně odehrát za 4 hodiny celkem 6 etap.

Návrhy jednotlivých etap:

1. **Třicátá léta:** swing, jazz, tango, charleston; smetánka versus chudí (hospodářská krize). Atmosféru dokresluje zpěvačka (na playback). Konfliktní situace: Do tančírny vstupuje pár zbohatlíků, kteří se chovají povýšeně. Ženy flirtují, muži se chystají téměř poprat. Všichni se chodí bavit k baru.
2. **Druhá světová válka, protektorát:** Tančírna se mění na protiletadlový kryt (zatemnění oken, převržené židle, chybí výzdoba, bar je prázdný. Zdáli se ozývají poplašné sirény. Konfliktní situace: Mezi účastníky se skrývá jeden žid (židovka). Do tančírny vtrhnou dva gestapáci a kontrolují doklady. Je na účastnících, zda mezi nimi bude předem stanovený udavač, anebo jaký postoj k ukryvané osobě zaujmou. Příliš se netančí, děj je postaven na dramatizaci konfliktu.
3. **Osvobození:** zní vojenské pochody, častušky, lidové písně apod. Lidé se radují, tančí. Konfliktní situace: Do tančírny se přibelhají zranění vojáci, kteří ukazují na zrádce a vyzývají k vyřízení účtů.
4. **Konec 50. let:** lidová zábava na vesnici, polka, valčík. Konfliktní situace: Do tančírny vtrhne mladík s kytarou a začne hrát a zpívat rock-and-roll. Část účastníků je pohoršená a snaží se ho vyhodit, většina je ale nadšená a začíná do rytmu tančit. Je vhodné pohrát si s energií rock-and-rollu a vyzkoušet si i nějaké figury.
5. **Rok 1968:** Beatles a další hudba konce 60. let. V tančírně vládne volná zábava, mezi krátkými šaty se objevují typické oděvy hippies (včetně lehce uvolněných mravů, objímání apod.). Konfliktní situace: Hudba je násilně přerušena rozhlasovým hlášením z 21. srpna 1968 o vpádu tanků na území Československa. Účastníci mohou sál opustit na pokyn vysílaný z rozhlasu, anebo jsou přinuceni odejít, když do sálu přijde skupina (pár) vojáků se samopaly.
6. **80. léta:** jakákoli hudba 80. let, lze zařadit i Poupata (spartakiádu) nebo „céčka“. Je možné se „vyřadit“ jako na staré diskotéce. Konfliktní situace: postupné rozsvěcení svíček a zvonění klíči, píseň Marty Kubišové apod.

Metodická doporučení

- úloha je poměrně náročná na přípravu organizátorů i udržení dynamiky a zapojení studentů při samotné realizaci, doporučuji alespoň 4 organizátory (ideálně 2 páry)
- je možné soustředit se na určitou oblast hry podle oboru vzdělání
- vyhradit si na realizaci hry např. páteční odpoledne/večer, anebo den před volnem
- zjistit si dopředu zájem žáků o účast (hra se obtížně realizuje při počtu do deseti žáků)
- organizátoři by měli zajistit nějaké kostýmní doplňky k zapůjčení pro studenty, kteří nesehnali oděv pro určitou etapu
- pracovat citlivě s atmosférou etapy i skupiny, možnost zkrátit nebo naopak prodloužit etapu podle toho, jak se odvíjí
- možnost vmísit na začátek každé hry kamelota, který „prodává“ noviny a čte palcové titulky (noviny mohou v místnosti i viset rozvěšené jako plakáty) – žáci si tak lépe představí etapu, ožíví si klíčové historické události (nebo využít předem natočeného rozhlasového vysílání)
- po skončení akce doporučuji zadat žákům slohovou práci – zprávu o akci, která může být zveřejněna v novinách, na facebooku školy apod.

Přesah do předmětů:

- tělesná výchova a zdraví
- dramatická výchova
- dějepis
- hudební výchova
- výtvarná výchova (pro umělecké obory)
- český jazyk

Způsob realizace

Praktická

Místo: tělocvična, sál nebo jídelna školy (dle možností)

Pomůcky

- kostýmy, rekvizity
- občerstvení

- vybraná hudba k daným etapám, počítač nebo CD přehrávač
- další vybavení (svíčky, klíče, praporky, šeřík, lampióny...) podle toho, jak se organizátoři rozhodnou etapy realizovat

VÝSTUPNÍ ČÁST

Popis a kvantifikace všech plánovaných výstupů

- vytvořené dobové rekvizity, kulisy
- připravené dobové kostýmy/doplňky
- příp. vytvořené dobové rádiové vysílání/noviny
- fotodokumentace či video
- slohová práce / článek do školních novin / články na facebook školy (jako zpětná vazba a zpráva o akci)

Kritéria hodnocení

Část realizační se nehodnotí, cílem by měl být osobní prožitek žáka.

Hodnocení přípravné části: Žák úlohu splnil, pokud se aktivně podílel na tvorbě kostýmů, rekvizit, kulis apod. Známkování hotových výrobků je samozřejmě možné a závisí na zvážení vyučujícího, nicméně důraz je vhodné klást spíše na účast a aktivitu žáka při samotné realizaci.

Hodnocení odevzdané slohové práce (článku) – dle ustálených pravidel pro psaní slohové práce.

Doporučená literatura

Hrkal, Hanuš: Zlatý fond her II. Praha, Portál 1998.

Poznámky

Ročník: Závisí na výuce dějepisu daných škol (poslední ročník výuky dějepisu v daném oboru).

Obsahové upřesnění

VV - Všeobecné vzdělávání

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Lenka Houšková. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uvedte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.